

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Микола А. ФАФАНОВ

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова
українська

Завідувач кафедри філософії та політології

Олег КУЗЬ

Харків
2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри філософії та політології
Протокол № 1 від 25.08.2020 р.

Розробники:

Кузь О. М., д. філос. н., проф. кафедри філософії та політології
Михайличенко Д. Ю. к. іст н., доц. кафедри філософії та політології,

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

"Зовнішня політика України" є вибірковою навчальною дисципліною із підготовки студентів спеціальності 291 "Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії" першого (бакалаврського) рівня.

Актуальність вивчення дисципліни «Зовнішня політика України» обумовлена ключовим значенням вітчизняної зовнішньої політики для підготовки фахівців із міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій фахова діяльність яких пов'язана із Україною.

Об'єктом навчальної дисципліни є зовнішня політика України.

Предмет навчальної дисципліни – особливості формування та здійснення зовнішньої політики України у регіональному та глобальному контексті.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів компетентностей щодо аналізу зовнішньої політики України – процесу формування зовнішньополітичного курсу, визначення його окремих напрямів, дослідження їх змісту у контексті національних інтересів країни.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Регіональна та національна безпека	Міжнародні відносини в Європі
Міжнародні відносини та світова політика	Міжнародні відносини в Африці та на Близькому Сході
Міжнародні організації	Міжнародні відносини в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
<p>ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.</p> <p>СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.</p>	<p>РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.</p> <p>РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень</p> <p>РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Етапи розвитку зовнішньої політики України

Тема 1. Давньоруська держава та світ IX-XIII ст.

1.1. Становлення Давньоруської держави як суб'єкта міжнародних відносин

Географічні межі і територіальна експансія Русі. Роль варягів у становленні давньоруської державності. Шлях із варягів у грекі. Волзький торговельний шлях. Відносини Русі із Хазарським каганатом.

1.2. Русь і Скандинавія

Міждинастичні відносини Київських та скандинавських князів. Транскордонні інтереси варязьких дружин та їх вплив на зовнішню політику Київської держави.

1.3. Русь і Візантія

Значення відносин із Візантією для формування цивілізаційної ідентичності Давньої Русі. Русько-візантійські війни. Перехід до зовнішньополітичного партнерства, руське і візантійське бачення місця країни у світі.

1.4. Давньоруська держава у системі регіональних відносин

Зовнішня політика Ярослава Мудрого. Династичні шлюби. Русь і Польське королівство. Роль степу у формуванні руської ідентичності та у зовнішній політиці Давньоруської держави. Володимир Мономах.

“Феодальна роздробленість” Русі. Зовнішня політика Рюриківичів.

Тема 2. Західна Русь і міжнародні відносини XIV-XVI ст.

2.1. Давньоруські князівства у міжнародній ситуації XIV ст.

Монгольська навала. Зовнішня політика руських князівств як проблема цивілізаційного вибору. Галицько-Волинське князівство і Північно-східні землі. Данило

Галицький.

2.2. Українські землі у складі Великого князівства Литовського (ВКЛ)

Велике князівство Литовське у міжнародній політиці. Структура влади та характер міжетнічних відносин у ВКЛ. Західна Русь як поняття і як політичний простір. Боротьба між ВКЛ та Московською державою.

Велике князівство Литовське та його зовнішньополітична суб'єктність. ВКЛ та Польське королівство. Вітовт. Кревська (1385) та Люблинська (1569) унії. Позиція українського суспільства щодо утворення Речі Посполитої та її зовнішньої політики. Релігійний конфлікт як чинник регіональної і міжнародної політики. Берестейська унія 1596 р.

Тема 3. Зовнішня політика і дипломатія козацьких гетьманів

3.1. Запорізька Січ як суб'єкт міжнародних відносин

Запорізька Січ у системі регіональних відносин. Формування зовнішньої політики Запорізької Січі. Дипломатія Запорізької Січі.

3.2. Відносини Запорізької Січі із Кримським ханством та Османською імперією

Козацько-кримські відносини. Татарські набіги як чинник регіональної політики. Козацькі морські рейди.

3.3. Козацтво у міжнародній політиці перш. пол. XVII ст.

Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний. Московські походи. Морські походи. Інституціоналізація Війська Запорізького як суб'єкта регіональних відносин. Боротьба за Молдову. Польсько-козацькі війни.

3.4. Зовнішня політика держави Богдана Хмельницького

Ідеологія і цілі зовнішньої політики Богдана Хмельницького. Ідеологічний і правовий зміст договорів Війська Запорізького із Речу Посполитою. Переговори із урядом Московського царства. Березневі статті (1654). Зовнішня політика уряду Богдана Хмельницького у 1654–1657 рр.

3.5. Дипломатія Гетьманщини

Зовнішня політика і дипломатія гетьманських урядів друг. пол. XVII ст. Договори із царським урядом. Україна у зовнішній політиці держав під час Північної війни 1700–1721 рр. Дипломатія гетьмана Івана Мазепи. Проголошення Російської імперії (1721). “Росія” та претензії Московського царства на історичну спадщину Русі. Українське питання у зовнішній політиці і регіональних відносинах у XVIII–XIX ст.

Тема 4. Зовнішня політика УНР та Української держави

4.1. Зовнішня політика УНР

Українське питання у політиці країн – учасників Першої світової війни. Бачення України у системі регіональних та європейських зовнішньополітичних відносин. Переговори у Бересті. Берестейський мир 3 березня 1918 р.

4.2. Зовнішня політика Української держави

Україна у політиці Центральних держав. Нові політичні реалії у Центральній та Східній Європі та їх бачення гетьманським урядом. Напрями зовнішньої політики Гетьманської держави. Причини появи та зміст “Федеративної грамоти” 14 листопада 1918 р.

4.3. Зовнішня політика Директорії УНР та уряду ЗУНР

Зовнішньополітичні обставини боротьби українських урядів у ситуації, яка склалася після завершення Першої світової війни. Боротьба визнання. Варшавський договір (21-24 квітня 1920 р.). Ризький договір (18 березня 1921 р.).

Тема 5. Україна у системі міжнародних відносин ХХ ст.

5.1. Дипломатична діяльність української політичної еміграції

Зовнішня політика уряду УНР у екзилі. Прометеївський рух. Паризька декларація 1939 р.

Гетьманський рух. Політична діяльність гетьмана Павла Скоропадського.

5.2. Націоналістичний рух на Західноукраїнських землях як чинник регіональних зовнішньополітичних відносин

ОУН як чинник регіональної політики у 1929–1939 рр. Зовнішньополітична діяльність ОУН під час Другої світової війни. Боротьба українських націоналістів за відновлення державної суб’єктності України. Роль УГКЦ. Митрополит Андрей Шептицький.

5.3. Українська радянська дипломатія

Правовий та фактичний статус української радянської державності. Роль дипломатії УРСР. УРСР як країна – засновниця ООН (1945).

Українська діаспора як чинник міжнародних відносин у 1945 – 1991 рр.

Тема 6. Становлення зовнішньої політики незалежної України

6.1. Відновлення зовнішньополітичної суб’єктності України

Україна у планах реформування федеративного устрою “оновленого СРСР”. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р. Боротьба політичних сил за відновлення зовнішньополітичної суб’єктності України. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р.

Правовий зміст рішень про відновлення незалежності України.

6.2. Становлення української дипломатії

Створення нової української дипломатії. Позиції країн щодо державної незалежності України. Міжнародне визнання України.

6.3. Розвиток сучасної зовнішньої політики України

Чинники розвитку зовнішньої політики України у 1990-ті рр. Періодизація розвитку зовнішньої політики України. Основні напрями зовнішньої політики України. Питання національних інтересів у зовнішній політиці Української держави.

Змістовий модуль 2. Цілі і напрями сучасної зовнішньої політики України

Тема 7. Принцип “багатовекторності” у зовнішній політиці України. Україна на пострадянському просторі.

7.1. Політика України щодо країн СНД.

Утворення СНД як результат політичного компромісу. Позиції України та Російської Федерації щодо СНД та перспектив його подальшої трансформації. Структура і діяльність СНД. Поняття “пострадянського простору”. Розходження у шляхах пострадянської трансформації країн Центральної та Східної Європи, його зовнішньополітичний вимір. Демонтаж СНД та заміщення його іншими інтеграційними блоками на пострадянському просторі.

7.2. Концептуальні засади і реалізація “політики багатовекторності” у зовнішньополітичному курсі країни

Ідеологічний, політичний та економічний зміст багатовекторності як зовнішньополітичного курсу. “Газова дипломатія”. Будапештський меморандум. Балансування України між центрами сили у регіоні Східної Європи. Криза політики багатовекторності та її причини.

7.3. Створення ГУАМ та бачення його ролі у регіоні

Концептуальні засади створення ГУАМ. Ширший та звужений склад об’єднання. ГУАМ як геополітична альтернатива російським інтеграційним концепціям. Політичний та економічний змісти співпраці у рамках інтеграційного об’єднання. Криза ГУАМ та її причини.

Тема 8. Україно-російські взаємини

8.1. Місце України у російській геополітиці та інтеграційних проектах

Російський геополітичний проект за- та поза- присутності України. Російські концепції інтеграції України. М’яка та жорстка сила у відносинах Росії із Україною.

8.2. Відносини України та Росії до військового конфлікту 2014 р.

Проблема розділу “радянської спадщини”. “Енергетична дипломатія”. Проблема Чорноморського флоту. Великий “Договір про дружбу” та його укладання. Російські територіальні претензії до України. Проблема Придністров’я. Конфлікт навколо півострова Тузла 2003 р. Участь РФ у внутрішньополітичних процесах в Україні, реакція на події Помаранчевої революції 2004-2005 рр. “Газова війна” 2009 р. Харківські угоди 21 квітня 2010 р.

8.3. Проблема протидії гібридній агресії та відновлення територіальної цілісності України

Реакція Росії на Революцію гідності 2013-2014 рр. Концепція гібридної війни. Гібридна агресія РФ проти України та дипломатична боротьба навколо неї. Анексія Криму. Окупація Росією частини території Донецької та Луганської областей. Збиття Boeing 777 біля Донецька. Мінські угоди 2014-2015 рр. Зовнішньополітична протидія гібридній агресії. Участь України у запровадженні та підтриманні санкційного режиму проти РФ. Інцидент у Керченській протоці 25 листопада 2018 р. Судові позови проти РФ у міжнародних організаціях, позов проти Газпрому тарішення Стокгольмського арбітражу.

8.4. Перспективні напрями зовнішньополітичної протидії гібридній агресії

Статус конфлікту як міждержавного. Підтримання режиму санкцій проти країни-агресора. Проблема виконання Мінських угод. Проблема реокупації і повернення територій.

“Заморожування” конфлікту, ініціативи президента В. Зеленського. Альтернативні концепції управління конфліктом.

Зовнішньополітичне партнерство і зовнішньополітичні союзи у протидії російській

агресії.

Тема 9. Політика євроатлантичної інтеграції України

9.1. Вироблення курсу європейської та євроатлантичної інтеграції

Пошук європейської ідентичності України. Причини та механізми зовнішньополітичного відставання України у 1990-ті рр. Концепція європейської інтеграції України у 1990-ті на початку 2000-х рр.

9.2. Європейська та євроатлантична інтеграції України та сучасному етапі

Європейська та євроатлантична інтеграції. Перехід України до активного євроатлантичного курсу у 2005 р. Бухарестський саміт НАТО 2008 р. Причини і механізми гальмування євроатлантичної інтеграції України. Європейська асоціації України.

Відносини України із ЄС та НАТО після Революції гідності та початку гібридної війни 2014 р. Безвізовий режим із ЄС. Імідж України. Нідерландський референдум 6 квітня 2016 р. Напрями поглиблення європейської та євроатлантичної інтеграції України.

9.3. Відносини України із країнами ЄС

Україна та Німеччина. Проблема Північного потоку. Україна у зовнішньополітичному курсі та внутрішньополітичному дискурсі ФРН. Українсько-французькі взаємини. Україна у політиці Італії та Австрії. Роль Швеції у зовнішній політиці України.

Тема 10. Регіональний вимір зовнішньої політики України

10.1. Відносини України із Польщею, країнами Балтії та Білоруссю

Україно-польські відносини. Проблема історичної спадщини. Поглиблення економічних відносин України та Польщі. Поглиблення зовнішньополітичного співробітництва України та Польщі. Проблема стратегічних відносин України та Польщі.

Балтійська підтримка незалежності ті територіальної цінності України. Перспективи поглиблення зовнішньополітичної і економічної України із країнами Балтійського регіону. Концепція об'єднання Інтермаріум.

Взаємини України із Білоруссю у 1996-2019 рр. Виборів 9 серпня 2020 р. та невизнання їх результатів. Білоруська влада та білоруська опозиція у зовнішній політиці України. Проблема зовнішньої політики пост-лукашенківської Білорусі.

10.2. Україна та сусідні країни Карпатського і Балканського регіону

Українсько-румунські відносини. Міжнародний арбітраж щодо територіального розмежування шельфу Чорного моря та статусу острова Зміїний. Роль діаспор у відносинах України із країнами-сусідами. Українсько-угорські відносини. Україна як чинник політики уряду В. Орбана. Українсько-словацькі та українсько-чеські взаємини.

10.3. Україна у контексті "Європи регіонів"

Український вимір "Європа регіонів". Єврорегіони України.

Тема 11. Відносини України зі США та міжнародними фінансовими інституціями

11.1. США у зовнішній політиці України 1990-х рр.

Позиція США щодо долі СРСР та перспектив незалежності України. Проблема ядерного роззброєння України. Українсько-американські відносини у системі Рах Americana.

11.2. США та українські революції. Зовнішньополітична підтримка України із боку США.

Позиція США щодо подій Помаранчевої революції 2004-2005 рр. Політика адміністрації Дж. Буша мол. щодо України. Позиція США щодо подій Революції Гідності 2013-2014 рр. Зовнішньополітична підтримка України у справі протидії гібридній агресії РФ проти України.

11.3. Відносини України із міжнародними фінансовими інституціями

Розвиток співпраці України із міжнародними фінансовими інституціями. Програми МВФ із Україною, їх зміст та значення. Проблема зовнішнього боргу України як чинник зовнішньої політики. Україна та Всесвітній банк. Проблема іноземних інвестицій в економіку України. Вступ України до ВТО.

Тема 12. Перспективи розвитку зовнішньої політики України

12.1. Роль української діаспори у зовнішній політиці України

Західна та східна українські діаспори. Роль української діаспори у боротьбі за незалежність України. Українці США та українці Канади. Українська трудова міграція. Українці у Росії.

12.2. Роль КНР у зовнішній політиці України

Напрями економічної та політичної взаємодії України та КНР. Місце України у глобальній політиці КНР.

12.3. Українсько-турецькі взаємини

Проекти українсько-турецького співробітництва у 1990-ті – 2000-ні рр. ОЧЕС. Активізація політичних відносин України та Туреччини. Українсько-турецька технологічна взаємодія. Перемовини щодо зони вільної торгівлі. Р. Ердоган. Місце України у регіональній політиці Туреччини, проблема стратегічного діалогу у українсько-турецьких взаєминах.

12.4. Україна та країни Близького Сходу

Специфіка української участі у політиці Близькосхідного регіону. Фактор ізраїльсько-арабських взаємин. Проекти українсько-арабського економічного співробітництва. Ізраїль у українській економіці і зовнішній політиці.

12.5. Сучасний стан і перспективи відносин із Японією

Потенціал українсько-японських політичних і економічних взаємин. Територіальні проблеми у зовнішній політиці країн. Можливі напрями економічної та політичної співпраці.

12.6. Україна та інші країни світу

Місце України у зовнішній політиці країн світу. Перспективи розвитку зовнішньополітичної та економічної взаємодії.

Перелік практичних занять а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці “Рейтинг-план навчальної дисципліни”.

Методи навчання та викладання

Формами навчання та викладання є: лекції; практичні заняття, консультації, самостійна робота, контрольні заходи. Дисципліна передбачає застосування наступних методів: пояснювально-ілюстративного (при викладенні лекційного матеріалу теми 1-12), репродуктивного (опитування на практичних заняттях, теми 1-12), частково-пошуковий (дискусії, практичні заняття із тем 1-12).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни "Зовнішня політика України" здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання

Оцінювання здійснюється за такими видами контролю:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів, мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік - 60 балів),

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу

Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. За роботу на лекційному занятті студент може отримати 1 бал (усього 12 балів за семестр).

На практичних заняттях оцінюється участь студента в обговоренні питань заняття (дискусії), усні доповіді, проводяться експрес-опитування та підсумкова письмова контрольна робота. За участь у дискусії студент може отримати 4 бали (усього 36 балів за семестр).

Поточний контроль успішності навчання у формі перевірки доповіді за тематикою 1-го модулю здійснюється два раз за семестр на семінарських заняттях, доповідь надається у письмовій формі, її основні положення представляються на занятті усно. Максимальна оцінка за доповідь – 5 балів (усього 10 балів за семестр), її можна отримати, якщо доповідь має логічну структуру, висновки є аргументованими, теоретичний матеріал викладений із розумінням основних понять.

Поточний контроль успішності у формі колоквиуму за тематикою 2-го модулю передбачає виконання дослідницького завдання – розробку концепції (або аналітичного звіту, за вибором студента) із запропонованої тематики. Структура колоквиуму: 1) розробка текстової частини завдання (10 балів); 2) ділова гра – презентація та захист концепції із участю опонуючої сторони (10 балів). Максимальна оцінка за колоквиум 20 балів.

Позааудиторна самостійна робота студента (СРС) в межах навчальної дисципліни «Зовнішня політика України» включає: опрацювання лекційного матеріалу, поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань, про які викладач повідомляє студентів; пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; підготовку доповідей; перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт; систематизацію вивченого матеріалу для підготовки до семестрового екзамену. Результати СРС перевіряються і оцінюються під час аудиторного поточного контролю – усних опитувань, доповідей і письмових робіт.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі закритого тесту за фактичним матеріалом тем обох модулів. Максимальна оцінка 22 бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 45 балів. Мінімально можлива оцінка за підсумковий семестровий контроль – 15 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці "Шкала оцінювання: національна та ЄКТС".

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	

74 – 81	C	задовільно	
64 – 73	D		
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Змістовий модуль 1. Етапи розвитку зовнішньої політики України				
Аудиторна робота				
Тема 1.	Лекція	Тема 1. Давньоруська держава та світ IX-XIII ст.	робота на лекції	1
	Практичне заняття	1.1. Становлення Давньоруської держави як суб'єкта міжнародних відносин 1.2. Русь і Візантія. 1.3. Давньоруська держава у системі регіональних відносин	участь у обговоренні питань семінарського заняття	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про зовнішню політику Давньоруської держави.		
Аудиторна робота				
Тема 2.	Лекція	Тема 2. Західна Русь і міжнародні відносини XIV-XVI ст.	робота на лекції	1
	Практичне заняття	2.1. Давньоруські князівства у міжнародній ситуації XIV ст. 2.2. Українські землі у складі Великого князівства Литовського (ВКЛ)	участь у обговоренні питань семінарського заняття; експрес-опитування	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про Західну Русь, як геополітичну реалію XIV-XVI ст.		
Аудиторна робота				
Тема 3	Лекція	Тема 3. Зовнішня політика і дипломатія козацьких гетьманів.	робота на лекції	1
	Практичне заняття	3.1. Запорізька Січ як суб'єкт	участь у	4

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
		<p>міжнародних відносин 3.2. Відносини Запорізької Січі із Кримським ханством та Османською імперією 3.3. Козацтво у міжнародній політиці перш. пол. XVII ст. 3.4. Зовнішня політика держави Богдана Хмельницького 3.5. Дипломатія Гетьманщини</p>	<p>обговоренні питань семінарського заняття; доповідь</p>	5
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання зовнішньої політики української гетьманської держави XVII – поч. XVIII ст.		
Тема 4.	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 4. Зовнішня політика УНР та Української держави	робота на лекції	1
	Практичне заняття	4.1. Зовнішня політика УНР 4.2. Зовнішня політика Української держави 4.3. Зовнішня політика Директорії УНР та уряду ЗУНР	участь у обговоренні питань семінарського заняття	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про зовнішню політику і дипломатію відновленої української незалежної держави 1917 – 1920 рр.		
Тема 5.	Аудиторна робота			
	Лекція	Тема 5. Україна у системі міжнародних відносин XX ст.	робота на лекції	1
	Практичне заняття	5.1. Дипломатична діяльність української політичної еміграції 5.2. Націоналістичний рух на Західноукраїнських землях як чинник регіональних зовнішньополітичних відносин 5.3. Українська радянська дипломатія	участь у обговоренні питань семінарського заняття	4
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про дипломатичну діяльність українських політичних сил та рухів XX ст.		

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
1	2		3	4
Тема 6.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 6. Становлення зовнішньої політики незалежної України	робота на лекції	1
	Практичне заняття	6.1. Відновлення зовнішньополітичної суб'єктності України 6.2. Становлення української дипломатії 6.3. Розвиток сучасної зовнішньої політики України	доповідь	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка до практичної (контрольної) роботи з тем 1-6		
Змістовий модуль 2. Цілі і напрями сучасної зовнішньої політики України				
Тема 7.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 7. Принцип “багатовекторності” і концепція нейтралітету у зовнішній політиці України	робота на лекції	1
	Практичне заняття	7.1. Політика України щодо країн СНД. 7.2. Концептуальні засади і реалізація “політики багатовекторності” у зовнішньополітичному курсі країни 7.3. Створення ГУАМ та бачення його ролі у регіоні	участь у обговоренні питань семінарського заняття	4
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про зміст політики “багатовекторності” у зовнішньополітичному курсі України		
Тема 8.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Тема 8. Україно-російські взаємини	робота на лекції	1
	Практичне заняття	8.1. Місце України у російській геополітиці та інтеграційних проектах 8.2. Відносини України та Росії до військового конфлікту 2014 р. 8.3. Проблема протидії гібридній агресії та відновлення територіальної цілісності України	участь у обговоренні питань семінарського заняття	4

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал	
1	2	3	4	
	8.4. Перспективні напрями зовнішньополітичної протидії гібридній агресії			
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про проблему українсько-російських відносин		
	Аудиторна робота			
Тема 9.	Лекція	Тема 9. Політика євроатлантичної інтеграції України	робота на лекції	1
	Практичне заняття	9.1. Вироблення курсу європейської та євроатлантичної інтеграції 9.2. Європейська та євроатлантична інтеграції України та сучасному етапі 9.3. Відносини України із країнами ЄС	участь у обговоренні питань семінарського заняття	4
		Самостійна робота		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про процес євроатлантичної інтеграції України		
	Аудиторна робота			
Тема 10.	Лекція	Тема 10. Регіональний вимір зовнішньої політики України	робота на лекції	1
	Практичне заняття	10.1. Відносини України із Польщею, країнами Балтії та Білоруссю 10.2. Україна та сусідні країни Карпатського і Балканського регіону 10.3. Україна у контексті “Європи регіонів”	колоквіум	20
		Самостійна робота		
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про регіональний вимір зовнішньої політики України		
	Аудиторна робота			
Тема 11.	Лекція	Тема 11. Економічний вимір зовнішньої політики України	робота на лекції	1
	Практичне заняття	11.1. Енергетична проблеми в українській зовнішній політиці 11.2. Зовнішньо-економічні	участь у обговоренні питань	4

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
	відносини України	семінарського заняття	
Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про економічний вимір зовнішньої політики України		
Аудиторна робота			
Лекція	Тема 12. Перспективи розвитку зовнішньої політики України	робота на лекції	1
Практичне заняття	12.1. Роль української діаспори у зовнішній політиці України 12.2. Роль КНР у зовнішній політиці України 12.3. Українсько-турецькі взаємини 12.4. Україна та країни Близького Сходу 12.5. Сучасний стан і перспективи відносин із Японією	тест	22
Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел з питання про економічний вимір зовнішньої політики України		

Рекомендована література

Основна

1. Михайличенко Д. Ю. Опорний конспект лекцій “Зовнішня політика України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7206>

Додаткова

2. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: Підручник / Відп. ред. Перший проректор ДАУ при МЗС України В. Г. Ціватий / 2 вид., доповнене і оновлене. – К.: «LAT&K», 2015. – 480 с., 8 с. іл.

3. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2004–2007) / Авт. кол.: С. В. Віднянський, О. М. Горенко, А. Ю. Мартинов (відп. ред.), В. В. Піскіжова. – К.: Інститут історії України, 2014. – 394 с.

4. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2014-2016) / Авт. кол.: С. В. Віднянський, О. М. Горенко, А. Ю. Мартинов (відп. ред.), В. В. Піскіжова (відп. секр.), Г. О. Харлан. – К.: Інститут історії України, 2017. – 319 с.

5. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2017–2019) / Авт. вступ. ст., упоряд. А.Ю. Мартинов; Відп. ред. С. В. Віднянський. – К.: Інститут історії України, 2020. – 310 с.

6. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін]. - К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. - 328 с.
7. Сардачук П. Д. Україна в двосторонніх міжнародних відносинах (кінець 20 – початок 21 століть): Навч.-довід. посібник / П. Д. Сардачук, О. П. Сагайдак. – Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 328 с.
8. Чекаленко Л. Д. Витоки української дипломатії : навч. посіб. / Л. Д. Чекаленко; Дип. акад. України при МЗС України. - К. : LAT & K, 2010. - 340 с.
9. Чекаленко Л. Д. Дипломатія. Україна в системі міжнародних відносин : слов.-довід. / Л. Д. Чекаленко; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - К., 2007. - 176 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Зовнішня політика України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7206>
11. Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД) – Режим доступу: <https://niss.gov.ua/>
12. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова – Режим доступу: <https://razumkov.org.ua/>
13. Міністерство закордонних справ України – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>
14. Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва – Режим доступу: <http://komzak.rada.gov.ua/>
15. Інститут світової політики (ІСП) – Режим доступу: <http://iwr.org.ua/>
16. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД) – Режим доступу: <http://icps.com.ua/>
17. Рада зовнішньої політики «Українська призма» - Режим доступу: <http://prismua.org/>
18. Foreign Policy Research Institute: Ukraine – Режим доступу: <https://www.fpri.org/country/ukraine/>
19. Royal Institute of International Affairs. Chatham House – Режим доступу: <https://www.chathamhouse.org/regions/europe/central-and-eastern-europe>